

23.10.2020

Självbedömning av säkerhetsbrister

1 Vad är en säkerhetsbrist?

En brist i säkerheten är ett fel i produktens design och/eller tillverkning. En säkerhetsbrist kan eventuellt påverka produktens säkra användning utan förvarning till användaren och eventuellt orsaka en betydande risk för föraren, övriga vägtrafikanter eller miljön. Produkterna kan även ha brister som inte påverkar säkerheten.

Det är särskilt väsentligt att identifiera vad som är och vad som inte är en säkerhetsbrist. Därför har vi nedan samlat information om och exempel på hur man identifierar brister.

1.1 Identifiering av en säkerhetsbrist:

- Styrningens komponenter som plötsligt går sönder och orsakar en total eller delvis förlust av styrningen.
- En krockkudde som utlöses i en situation där den inte förväntas utlösas.
- Problem i bränslesystemet som kan orsaka bränsleläckage som kan leda till brand.
- Barnbilstolar som inte fungerar (när det gäller låsanordningar är försummelse av underhåll inte en säkerhetsbrist).
- Defekta däck som plötsligt kan gå sönder.

1.2 Vad är inte en säkerhetsbrist?

- Brister som kan upptäckas i samband med normal service eller besiktning och som inte åtgärdas.
- Brister som kan upptäckas i samband med normal användning.
- Ändringar i styrningen.
- Ovanliga ljud.
- Varningslampor som tänds på instrumentbrädan.
- Dyra delar som behöver bytas eller som har skadats/är defekta.
- Fel som orsakats av felaktig användning eller externa faktorer.

1.3 Exempel på fall där vi inte vidtar åtgärder:

Exempel 1

Brister som kan upptäckas inom ramarna för normal service eller besiktning.

Situation: Ni för ert fordon till verkstaden för service eller till besiktningstillfället för besiktning. Verkstadspersonalen märker att ett system eller en del på fordonet är defekt. Ni bestämmer att felet inte ska repareras utan fortsätter köra tills felet orsakar en olycka/farlig situation.

Slutsats: Fel som upptäcks i samband med normal service och besiktning klassificeras inte som farliga, eftersom syftet med servicen och besiktningen är att upptäcka sådana fel. Felen ska åtgärdas så snabbt som möjligt efter att de har konstaterats. Om reparationen inte utförs trots att fel har upptäckts, ligger ansvaret hos fordonets ägare. Enligt fordonslagen är fordonets ägare/innehavare ansvarig för fordonets skick och för behörig service av fordonet. (1090/2002 5 & 9 §)

Exempel 2

Betydande ändringar i hanteringen av fordonet.

23.10.2020

Situation: I flera dagar har ni märkt att bilen drar åt ena sidan. Trots detta kör ni med fordonet och för det inte på service för att utreda felet. Detta leder till att ett däck går sönder och/eller att ni förlorar kontrollen över fordonet.

Slutsats: Den farliga situationen skulle inte ha inträffat om ni skulle ha fört fordonet på service genast då ni upptäckte att bilen drar åt ena sidan.

Exempel 3

Betydande förändringar i produktens användbarhet (t.ex. funktionsstörning i barnbilstolens säkerhetsbälte).

Situation: I flera dagar har ni märkt att säkerhetsbältets låsanordning inte låser bältet ordentligt då ni spänner fast bilstolens säkerhetsbälte. Ni märker att det hamnat smuts i låset till följd av användningen av bilstolen. Trots det kör ni med barnet i bilstolen och varken för den på service för att åtgärda störningen eller underhåller stolen själv enligt manualen. Barnet råkar ut för en skada till följd av att ni inte åtgärdade störningen i låsanordningen.

Slutsats: Den farliga situationen skulle inte ha inträffat om ni hade fört bilstolen på service eller själv utfört servicen enligt manualen genast då ni upptäckte funktionsstörningen hos bilstolen.

Exempel 4

Onormalt ljud.

Situation: Ni har märkt ett onormalt ljud från fordonets framdel då ni bromsar. Ni beaktar inte saken och för inte in fordonet på service för att utreda ljudet. Ni fortsätter köra fordonet tills det uppstår ett fel på bromsarna.

Slutsats: Den farliga situationen skulle inte ha inträffat om ni hade fört fordonet på service genast då ni märkte det obekanta ljudet. I regel kan obekanta ljud från fordonet betraktas som tecken på att något är fel.

Exempel 5

Varningslampor.

Situation: Ni kör med ert fordon och märker att MIL-lampan tänds på instrumentbrädan. Ni beaktar inte lampan och fortsätter köra tills fordonets motor skadas och slutar fungera.

Slutsats: Inga större skador skulle ha inträffat på motorn om ni hade fört fordonet på service genast efter att ni märkte MIL-lampan. Då MIL-lampan tänds bör man undvika att köra med fordonet tills man tagit reda på varför lampan tänts.

Exempel 6

Dyra delar som har anknytning till säkerheten och som ska bytas ut eller som har skadats.

Situation: En dyr del som inte har anknytning till säkerheten behöver bytas eller har skadats i fordonet, vilket har orsakat er stora kostnader. Ni anser att detta inte borde ha skett så snabbt och önskar att tillverkaren, importören eller återförsäljaren ska betala eller delta i kostnaderna.

23.10.2020

Slutsats: Dyra kostnader har i sig inget att göra med en produkts befintliga säkerhetsbrist. Ärendet ska i regel utredas med den ekonomiska aktören, dvs. tillverkaren, importören eller distributören (återförsäljaren). Om ärendet inte kan avgöras kan ni kontakta Konkurrens- och konsumentverket.

Exempel 7

Felaktig användning eller externa faktorer

Situation: Ni ska transportera en tung last och därför överbelastar ni fordonet. På grund av den extra vikten sviker ett av fordonets däck.

Slutsats: Den tunga lasten har överskridit däckens bärförmåga och däckets har skadats på grund av detta. Skadan beror inte på planeringen eller tillverkningen utan på felaktig användning.